

Brusel 29. listopadu 2021
(OR. en)

14485/21

EDUC 399
SOC 706
EMPL 529
DIGIT 177
ENV 939

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	13616/21
Předmět:	Usnesení Rady o novém evropském programu pro vzdělávání dospělých na období 2021–2030

Delegace naleznou v příloze usnesení Rady o novém evropském programu pro vzdělávání dospělých na období 2021–2030 ve znění schváleném Radou pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport na zasedání konaném ve dnech 29. a 30. listopadu 2021.

Usnesení Rady o novém evropském programu pro vzdělávání dospělých na období 2021–2030

RADA EVROPSKÉ UNIE,

VZHLEDEM K TĚMTO DŮVODŮM:

Je zásadní přistupovat k budoucnosti pozitivně, vycházet při tom ze vzdělávacích potřeb dospělých a zajistit příležitosti k formálnímu, neformálnímu a informálnímu učení, které dokáží poskytnout veškeré znalosti, dovednosti a kompetence nutné k vytvoření inkluzivní, udržitelné, sociálně spravedlivé a odolnější Evropy. Vzhledem k tomu, že procházíme stále složitějšími a častějšími změnami (zejména digitální a ekologickou transformaci) a řešíme současné i budoucí výzvy (jako je změna klimatu, demografie, technologie, zdravotnictví atd.), může vzdělávání dospělých jako důležitá součást celoživotního učení přispět k posílení a větší odolnosti ekonomik a společností. Je rovněž důležité poskytnout lidem nezbytné podmínky pro to, aby byli prostřednictvím svých rozhodnutí aktéry změn.

PŘIPOMÍNÁJÍC, ŽE

1. na sociálním summitu na téma spravedlivých pracovních míst a růstu v Göteborgu v roce 2017 vedoucí představitelé EU společně vyhlásili evropský pilíř sociálních práv, v němž se jako první zásada stanoví právo na kvalitní a inkluzivní vzdělávání a odbornou přípravu a celoživotní učení pro všechny a jako čtvrtá zásada právo na pomoc pro účely hledání pracovního místa a pro účely odborné přípravy a rekvalifikace, jakož i právo na převod nároků na sociální ochranu a odbornou přípravu v době přechodu mezi zaměstnáními,

2. v závěrech Evropské rady ze dne 14. prosince 2017¹ byl vyzdvižen zásadní význam vzdělávání při budování inkluzivních a soudržných společností a k udržení evropské konkurenceschopnosti; vzdělávání a odborná příprava se tak poprvé zařadily na přední místo evropské politické agendy,
3. ve strategické agendě na období 2019–2024 se vedoucí představitelé EU dohodli na zvýšení investic do dovedností a vzdělávání lidí,
4. dne 7. května 2021 se vedoucí představitelé EU setkali na sociálním summitu v Portu s cílem prohloubit provádění evropského pilíře sociálních práv tím, že se vzdělávání a dovednosti stanou ústředním bodem politické činnosti,
5. v závěrech ze zasedání Evropské rady v červnu 2021 vedoucí představitelé EU přivítali hlavní cíle EU v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby stanovené v akčním plánu pro evropský pilíř sociálních práv v souladu s Portským prohlášením, včetně cíle na úrovni EU, aby se do roku 2030 každoročně účastnilo vzdělávání 60 % dospělých,
6. by měly být zohledněny příslušné podkladové dokumenty uvedené v příloze III tohoto usnesení,

¹ Dokument EUCO 19/1/17 REV 1.

A BEROUC NA VĚDOMÍ

7. obnovený evropský program pro vzdělávání dospělých, který Rada Evropské unie přijala v roce 2011 a jehož cílem bylo pokračování, doplnění a upevnění činnosti v oblasti vzdělávání dospělých vyvíjené v rámci čtyř strategických cílů stanovených Radou ve strategickém rámci „ET 2020“,
8. Doporučení Rady o cestách prohlubování dovedností: doporučení Rady nazvané „Cesty prohlubování dovedností: nové příležitosti pro dospělé“ (2016), v němž se klade důraz na specifické potřeby dospělých, zejména osob s nízkou kvalifikací, nezaměstnaných osob a ohrožených skupin, které ke zvyšování základních dovedností a dosažení pokroku vyžadují zvláštní pozornost a podporu,
9. zprávu *Achievements under the Renewed European Agenda for Adult Learning* (Úspěchy v rámci obnoveného evropského programu pro vzdělávání dospělých) (2019), v níž jsou zhodnoceny výsledky za období 2011–2018. Rovněž jsou v ní vymezena nově se objevující témata a priority, které by mohly být zohledněny v období po roce 2020, včetně pokračující práce v oblasti řízení, nabídky a využívání, flexibility a přístupu, jakož i zajišťování kvality,
10. evropskou agendu dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost (2020), která mimo jiné navrhuje Opatření č. 8 „Dovednosti pro život“, kde se počítá s tím, že Komise bude spolupracovat s členskými státy na nových prioritách evropského programu pro vzdělávání dospělých s cílem vybudovat komplexní, kvalitní a inkluzivní systémy vzdělávání dospělých,

11. doporučení Rady o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost (2020) a prohlášení z Osnabrücku o odborném vzdělávání a přípravě (2020) obsahující výzvu k dalšímu rozvoji odborného vzdělání a přípravy jako atraktivní a vysoce kvalitní profesní a životní dráhy a vytvoření a posílení povědomí dospělých, že vzdělávání je celoživotní úsilí,
12. usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení, v němž se počítá s evropskou spoluprací v oblasti vzdělávání a odborné přípravy v období do roku 2030 (2021–2030), která by měla být uskutečňována z hlediska inkluzivního, uceleného a celoživotního učení, a dále uvádí, že celoživotní učení zahrnuje všechny formy a úrovně vzdělávání a odborné přípravy od předškolního vzdělávání a péče po vzdělávání dospělých, včetně odborného vzdělávání a přípravy a vysokoškolského vzdělávání,

SE DOMNÍVÁ, ŽE

13. členské státy Evropské unie mají v závislosti na svých vnitrostátních, regionálních a místních potřebách, okolnostech, politikách, strategiích a tradicích různé modely vzdělávání dospělých. Ze zpráv vyplývá, že v důsledku úprav vzdělávání dospělých a jejich vzdělávacího prostředí, které si vyžádala pandemie COVID-19, došlo v celé Evropě k další diverzifikaci postupů vzdělávání dospělých²,

² Viz například tyto publikace: *Adult Learning and COVID-19: challenges and opportunities* (Vzdělávání dospělých a COVID-19: výzvy a příležitosti) (Pracovní skupina ET2020 pro vzdělávání dospělých, 2020), *Adult learning and education and COVID-19* (Učení a vzdělávání dospělých a COVID-19) (Institut UNESCO pro celoživotní vzdělávání, 2020) a *Adult Learning and COVID-19: How much informal and non-formal learning are workers missing?* (Vzdělávání dospělých a COVID-19: O kolik informálního a neformálního učení pracovníci přicházejí?) (OECD, 2021).

14. Monitor vzdělávání a odborné přípravy 2020³ uvádí, že účast na vzdělávání dospělých je nízká, přičemž v EU se v posledních čtyřech týdnech před průzkumem v roce 2019 účastnilo vzdělávání dospělých průměrně pouze 10,8 % dospělých ve věku 25–64 let (ženy: 11,9 %, muži: 9,8 %). Z údajů Eurostatu z roku 2020 kromě toho vyplývá, že účast na vzdělávání dospělých je nižší než před pandemií COVID-19, přičemž v EU se v posledních čtyřech týdnech před šetřením účastnilo vzdělávání dospělých průměrně pouze 9,2 % dospělých ve věku 25–64 let (ženy: 10,0 %, muži: 8,3 %),
15. Zpráva Eurydice Adult education and training in Europe: Building inclusive pathways to skills and qualifications (Vzdělávání a odborná příprava dospělých v Evropě: budování alternativních cest k dovednostem a kvalifikacím) (2021) ukazuje, že přibližně jeden z pěti dospělých v EU nedokončil vyšší sekundární vzdělání a že podstatná část dospělých v Evropě trpí nízkou úrovní gramotnosti, matematické gramotnosti anebo digitálních dovedností. Mezi zeměmi jsou rovněž rozdíly, pokud jde o účast dospělých na vzdělávání a odborné přípravě; společným rysem je však skutečnost, že většina vzdělávacích činností, jichž se dospělí účastní, má neformální charakter,

UZNÁVÁ, ŽE

16. nová kultura vzdělávání by měla klást důraz na význam základních dovedností pro všechny a neustálého získávání příslušných znalostí, dovedností a kompetencí na všech úrovních v kontextu formálního, neformálního a informálního učení v průběhu celého života. Jednotlivci, kteří si uvědomují důležitost celoživotního učení, jsou lépe připraveni přizpůsobit se novým okolnostem a rozvíjet dovednosti, které potřebují pro zaměstnání, stejně jako pro plné zapojení do společnosti a osobní rozvoj,

³ Monitor vzdělávání a odborné přípravy 2020. *Teaching and learning in a digital age* (Výuka a učení v digitálním věku), SWD (2020) 234 final. Zdroj údajů: Eurostat, Šetření pracovních sil v EU (očekává se, že v roce 2022 dojde ke změně metodiky).

17. vzdělávání dospělých má ve strategické prioritě stanovené ve strategickém rámci evropské spolupráce s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání s názvem „Celoživotní učení a mobilita realitou pro všechny“ zvláštní postavení, jelikož je nyní ještě naléhavěji zapotřebí než kdy dříve, a to v důsledku výzev spojených s oživením po krizi COVID-19 a potřeby odolnosti, měnících se potřeb trhu práce, nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, ekologické a digitální transformace a přetrvávajícího velkého podílu dospělých v Evropě, kteří mají nízkou úroveň znalostí, dovedností a kompetencí,
18. je třeba řešit roztržičnost vzdělávání dospělých mezi odvětvími, oblastmi politiky a právními rámci. Všechny strany mezi sebou musí vést dialog, aby bylo zajištěno, že budou mít stejný pohled na posílené poskytování vzdělávání dospělým, v němž je zohledněn sociální rozměr vzdělávání dospělých, stejně jako zaměstnatelnost. Vzhledem k tomu, že ze vzdělávání dospělých mají prospěch jednotlivci, zaměstnavatelé i stát, měla by být uznána odpovědnost a příspěvek každé strany,
19. je nanejvýš důležité zvyšovat povědomí zaměstnavatelů o tom, že vzdělávání dospělých přispívá ke kvalitě pracovních procesů a výsledků, jakož i ke kvalitě zapojení pracovníků do jejich práce. Vzdělávání dospělých může přispět k produktivitě, konkurenceschopnosti, sociálnímu začlenění, genderové rovnosti, tvořivosti, inovacím a podnikání. Jedná se o významný faktor, který zaměstnavatele motivuje k tomu, aby se aktivněji podíleli na podpoře zvyšování kvalifikace a rekvalifikace a na průběžném zlepšování zaměstnatelnosti svých zaměstnanců a jejich přechodů na trhu práce. Proto je důležité, aby se na všech pracovištích vytvořila kultura vzdělávání, aby byly na pracovištích plánovány a organizovány vzdělávací příležitosti, které by měly všechny zúčastněné strany prosazovat a podporovat,
20. vzdělávání dospělých však musí jít nad rámec rozvoje pracovních dovedností. Je rovněž důležité zvyšovat povědomí široké veřejnosti o významu a výhodách účasti na celoživotním učení. Vzdělávání dospělých by mělo být propojeno se všemi typy a úrovněmi vzdělávání a odborné přípravy, včetně vysokoškolského vzdělávání, a to prostřednictvím flexibilních formálních, neformálních a informálních forem vzdělávání,

21. vzdělávání dospělých může zlepšit životní a pracovní příležitosti pro dospělé bez ohledu na jejich sociodemografické a osobní podmínky. Individuální zodpovědnost za profesní rozvoj by se měla považovat za součást celoživotního profesního poradenství a podpory. Kromě toho může vzdělávání dospělých přispět k aktivnímu občanství a komunitnímu vzdělávání. Podporuje rovněž osobní, společenský a profesní rozvoj a naplnění, zdraví a životní pohodu v souladu se současnými a budoucími potřebami, nadáním a ambicemi jednotlivce. Vzdělávání dospělých hraje klíčovou úlohu v reakci na současné i budoucí výzvy a příležitosti v životě a na pracovišti, což vede k udržitelným komunitám,
22. dopady demografické změny, jakož i ekologické a digitální transformace, vyžadují nové přístupy k usnadnění účasti dospělých, včetně těch, kteří nejsou účastí na vzdělávacích aktivitách naklonění, a skupiny osob nad 65 let, na vzdělávání dospělých, tak aby se podpořilo jejich plné zapojení a účast ve společnosti,

ZDŮRAZŇUJE, ŽE

23. vzdělávání dospělých vyžaduje holistický přístup zahrnující meziodvětvovou spolupráci a spolupráci mnoha zúčastněných stran a účinnou koordinaci na evropské, vnitrostátní, regionální a místní úrovni, přičemž je třeba respektovat různé modely vzdělávání dospělých v Evropské unii a plně dodržovat specifické kompetence různých politických úrovní,

SOUHLASÍ PROTO S TÍM, ŽE

24. v období do roku 2030 včetně bude celkovým cílem nového evropského programu pro vzdělávání dospělých na období 2021–2030 zvýšit a zlepšit poskytování, podporu a využívání možností formálního, neformálního a informálního učení pro všechny,

25. hlavní prioritní oblasti nového evropského programu pro vzdělávání dospělých do roku 2030 zajišťují kontinuitu práce a další rozvoj vzdělávání dospělých, jak je uvedeno níže a podrobně popsáno v příloze I:

- řízení,
- nabídka a využívání příležitostí k celoživotnímu učení,
- dostupnost a flexibilita,
- rovnost, spravedlnost, inkluze a úspěch ve vzdělávání dospělých,
- ekologická a digitální transformace.

DÁLE S OHLEDEM NA ZÁSADU SUBSIDIARITY A VNITROSTÁTNÍ SITUACI ČLENSKÝCH STÁTŮ SOUHLASÍ S TĚMITO PROVÁDĚCÍMI NÁSTROJI:

26. *Otevřená metoda koordinace (OMK):* V období do roku 2030 budou členské státy a Komise úzce spolupracovat s cílem zhodnotit práci vykonanou na technické úrovni a vyhodnotit proces a jeho výsledky prostřednictvím OMK a převzetím odpovědnosti za tento proces v rámci své příslušné oblasti působnosti na vnitrostátní, regionální nebo evropské úrovni. To by mělo být provedeno v konzultaci s pracovní skupinou pro vzdělávání dospělých zřízenou jako součást strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030) a se sítí národních koordinátorů pro vzdělávání dospělých.
27. *Vzájemné učení:* Vzájemné učení je klíčovým prvkem nového evropského programu pro vzdělávání dospělých do roku 2030, neboť poskytuje příležitost určit osvědčené postupy v různých členských státech a poučit se z nich. Vzájemné učení za účasti příslušných zúčastněných stran bude probíhat například prostřednictvím aktivit vzájemného učení, vzájemného poradenství a výměn osvědčených politik a postupů, konferencí, seminářů, fór na vysoké úrovni a skupin odborníků, jakož i prostřednictvím studií a analýz, sítí (včetně internetových) a dalších forem šíření výsledků a díky jejich jasnému zviditelnění.

28. *Účinné řízení:* Nový evropský program pro vzdělávání dospělých do roku 2030 je nedílnou součástí strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030).
29. *Monitorování procesu:* Pravidelné monitorování pokroku v plnění cílů na úrovni EU⁴ prostřednictvím ukazatelů na úrovni EU (podrobně uvedených v příloze II) používaných při systematickém shromažďování a analýze mezinárodně srovnatelných údajů představuje zásadní příspěvek k tvorbě fakticky podložených politik, aniž by pro členské státy vytvářelo další zátěž. Každoroční monitorování bude probíhat prostřednictvím Monitoru vzdělávání a odborné přípravy a procesu evropského semestru (prostřednictvím revidovaného srovnávacího přehledu sociálních ukazatelů), v němž se bude sledovat pokrok v dosahování všech dohodnutých cílů na úrovni EU v oblasti vzdělávání dospělých. Monitorování a hodnocení cílů a ukazatelů na úrovni EU by mělo probíhat ve spolupráci se stálou skupinou pro ukazatele a měřítka (SGIB) a v roce 2023 by se mělo přezkoumat.
30. *Politika vzdělávání dospělých založená na získávání informací a na faktech:* Je nezbytné dále rozvíjet hloubkovou analýzu údajů a výzkum, pokud možno na mezinárodní, evropské a vnitrostátní úrovni, a to prostřednictvím řady nástrojů a s využitím práce Eurostatu, Eurydice, Cedefop, Evropské nadace odborného vzdělávání (ETF), Eurofoundu, OECD a dalších organizací. Analýza by měla rovněž zahrnovat sledování zranitelných skupin dospělých a údaje o investicích do vzdělávání a odborné přípravy, pokud možno i na úrovni zaměstnavatelů a místních komunit. Transformace pracovních míst a obrovské úsilí o zvyšování kvalifikace a rekvalifikaci vyžadují spolehlivé a cílené informace o dovednostech, které umožní zmapovat budoucí potřeby v oblasti dovedností na trhu práce. To podpoří dospělé v jejich celoživotním profesním rozvoji a usnadní přechody na trhu práce i změny ve společnosti.

⁴ Cíle jsou vymezeny jako průměrné hodnoty EU, jichž mají členské státy dosáhnout společně. Komise by při podávání zpráv o pokroku v dosahování těchto cílů, případně i v kontextu evropského semestru, měla zohlednit specifika různých vnitrostátních systémů a podmínek. Členské státy by měly plně využívat možností financování z prostředků Unie v souladu se svými vnitrostátními podmínkami, prioritami a výzvami. Tyto cíle nepředjímají rozhodnutí o tom, jak jsou prováděny unijní nástroje financování v rámci víceletého finančního rámce na období 2021–2027 a nástroje Next Generation EU.

31. *Spolupráce s mezinárodními organizacemi:* Je důležité posílit spolupráci s organizacemi, jako jsou OECD (zejména využitím výsledků programu pro mezinárodní hodnocení kompetencí dospělých – PIAAC), OSN (zejména UNESCO a MOP) a Rada Evropy, a rovněž v rámci příslušných regionálních nebo celosvětových iniciativ.
32. *Financování:* Vzdělávání dospělých je financováno z řady různých nástrojů, které čerpají z různých zdrojů. Vzdělávání dospělých by se mělo pokud možno a tam, kde je to vhodné, a v souladu se zásadou subsidiarity opírat spíše o průběžné a pravidelné financování než o dotace související s projekty nebo programy. Navýšit a zintenzivnit zdroje mohou pomoci přístupy k financování založené na sdílené odpovědnosti veřejných a soukromých zúčastněných stran.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, ABY PŘI ZOHLEDNĚNÍ ZÁSADY SUBSIDIARITY A V SOULADU S VNITROSTÁTNÍ SITUACÍ

33. zaměřily své úsilí v období 2021–2030 na prioritní oblasti popsané v příloze I, a přispěly tak rovněž k provádění strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030) tam, kde je to relevantní, a v souladu se svým vnitrostátním, regionálním a místním kontextem, okolnostmi a právními předpisy,
34. posílily účinnou spolupráci mezi příslušnými ministerstvy, stejně jako se zainteresovanými stranami, jako jsou sociální partneři, podniky, nevládní organizace a organizace občanské společnosti, s cílem zlepšit soudržnost politik v oblasti vzdělávání dospělých a obecnějších socioekonomických politik. Tento mezirezortní přístup a přístup zahrnující více zúčastněných stran lze dále posílit účinnou vnitrostátní, regionální a místní koordinací, která by propojila politiku a praxi,

35. podporovaly vzdělávání dospělých pomocí celoživotního poradenství a profesního rozvoje díky budování partnerství na všech úrovních. V souladu se zásadou zajišťování kvality by mělo být toto poradenství propojeno s informačními činnostmi, validací a zvyšováním povědomí, což by mělo přispívat k provádění doporučení Rady o cestách prohlubování dovedností. Zajistí se tak, aby všichni dospělí měli příležitost rozvíjet své základní dovednosti a klíčové kompetence na základě svých potřeb a dosáhnout úrovně dovedností nezbytné pro dnešní společnost a trh práce,
36. při provádění doporučení Rady o uznávání neformálního a informálního učení dosáhly pokroku v zajišťování toho, aby všichni dospělí měli přístup k možnostem validace, které by jim zajistily možnost tzv. druhé šance a pokud možno vedly k úplné či dílčí kvalifikaci,
37. podporovaly rozšiřování vzdělávání dospělých na sekundární a terciární úrovni, a to jak obecné, tak odborné, prostřednictvím flexibilních vzdělávacích drah, jako jsou například večerní kurzy, částečné vzdělávání, distanční a kombinované vzdělávání, a umožnily dospělým studentům a) získat kvalifikaci na úrovni 4 evropského rámce kvalifikací a vyšší; a b) dokončit krátké kurzy, které umožní aktualizaci, rozšíření a prohloubení kompetencí,
38. zvýšily profesní status a podpořily profesionalizaci vyučujících a školitelů dospělých⁵ a zlepšily jejich počáteční a průběžné vzdělávání a odbornou přípravu a profesní rozvoj, mimo jiné podporou využívání inovativních přístupů (např. kombinované, on-line, dálkové, hybridní vzdělávání atd.) a zdrojů (infrastruktura a vybavení IKT),

⁵ Pro účely tohoto usnesení je učitelem osoba, které je status učitele (nebo status ekvivalentní) přiznán podle vnitrostátních právních předpisů a postupů; školitelem je pak každý, kdo vykonává jednu nebo více činností spojených s realizací odborné přípravy (ať již teoretické, nebo praktické povahy), a to buď v rámci instituce poskytující vzdělávání či odbornou přípravu, nebo na pracovišti. Zahrnuti jsou učitelé činní ve všeobecném a vysokoškolském vzdělávání, učitelé a školitelé působící v počátečním i dalším odborném vzdělávání a odborné přípravě, jakož i odborníci v oblastech předškolního vzdělávání a péče a vzdělávání dospělých, a to v souladu se závěry Rady o evropských učitelích a školitelích pro budoucnost (Úř. věst. 193, 9.6.2020, s. 11).

39. ve vhodných případech podporovaly vysoce kvalitní digitalizaci procesů vzdělávání, odborné přípravy a učení zaměřenou na inkluzi na organizační a individuální úrovni. Kromě toho aby podporovaly, vzdělávaly a školily dospělé účastníky vzdělávání, aby ve větší míře a účinněji využívali digitální nástroje, a to s přihlédnutím k digitální propasti a k digitální propasti mezi ženami a muži,
40. usilovaly o vytvoření jednoduchých, pružných a širokých mechanismů pro podniky a jednotlivce s cílem zvýšit povědomí a podpořit změnu myšlení jednotlivců i společnosti, a to na základě koncepce celoživotního učení, která zdůrazňuje potřebu získávat znalosti, dovednosti a kompetence průběžně,
41. usnadňovaly celoživotní učení s cílem podpořit účast dospělých na vzdělávání prostřednictvím různých nástrojů, jako je EPAL – elektronická platforma pro vzdělávání dospělých v Evropě (např. podpora odborníků v oblasti vzdělávání dospělých, včetně pedagogů a školitelů dospělých, poradenských a podpůrných pracovníků, výzkumných pracovníků a akademických pracovníků a tvůrců politik),
42. podporovaly vzdělávací mobilitu dospělých účastníků vzdělávání a pracovníků v oblasti vzdělávání dospělých, jakož i přeshraniční spolupráci, mimo jiné prostřednictvím programu Erasmus+, fondů politiky soudržnosti EU a případně dalších nástrojů,
43. vyvinuly další úsilí k odstranění stávajících překážek a bariér pro všechny druhy učení, včetně záležitostí souvisejících s mobilitou, dostupností, genderovými nerovnostmi, poradenstvím, informováním, službami pro studenty a uznáváním předchozího učení jako součásti studijních výsledků,
44. dále rozvíjely mechanismy zajišťování kvality, např. podporou vnitřního a vnějšího zajišťování kvality, pokud jde o programy, procesy, provádějící organizace, pedagogy a školitele dospělých a poradenskou činnost, a rozvíjely shromažďování údajů, například využíváním informací shromážděných prostřednictvím sledování absolventů.

VYZÝVÁ KOMISI, ABY V SOULADU SE SVÝMI PRAVOMOCEMI A SE ZOHLEDNĚNÍM ZÁSADY SUBSIDIARITY

45. podporovala členské státy při provádění nového evropského programu pro vzdělávání dospělých do roku 2030 a jejich prioritních oblastí popsaných v příloze I, jakož i při jejich možném rozvoji celostních mezirezortních vnitrostátních strategií dovedností,
46. zajistila doplňkovost a soudržnost politických iniciativ EU prováděných v souladu s novým evropským programem pro vzdělávání dospělých do roku 2030,
47. úzce spolupracovala s členskými státy s cílem zajistit, aby byla zavedena flexibilní a účinná struktura řízení, jak je uvedeno v usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030), zejména za účasti pracovní skupiny pro vzdělávání dospělých, sítě národních koordinátorů vzdělávání dospělých, činností vzájemného učení a dalších činností zaměřených na vytváření sítí,
48. podporovala národní koordinátory vzdělávání dospělých financováním jejich činnosti s cílem usnadnit spolupráci mezi členskými státy a s Komisí při provádění nového evropského programu pro vzdělávání dospělých do roku 2030,
49. posilovala znalosti o vzdělávání dospělých v Evropě prováděním studií a výzkumu, které jsou důležité pro analýzu otázek vzdělávání dospělých, mimo jiné prostřednictvím sítí Eurydice, Cedefop a ETF a ve spolupráci s dalšími příslušnými sítěmi a institucemi, a to plným využíváním jejich informačních a výzkumných kapacit, aniž by to pro členské státy představovalo další zátěž. Pozornost by měla být rovněž věnována věkové skupině nad 65 let, a to vypracováním srovnávacích materiálů a údajů o jejich účasti na vzdělávání dospělých,

50. rozvíjela a prohlubovala spolupráci s příslušnými mezinárodními organizacemi, jako jsou OECD, OSN (zejména UNESCO a MOP) a Rada Evropy, jakož i s příslušnými regionálními nebo celosvětovými iniciativami, například v oblasti západního Balkánu, v rámci Východního partnerství atd.,
51. zajistila finanční prostředky dostupné na evropské úrovni na podporu provádění nového evropského programu pro vzdělávání dospělých do roku 2030 prostřednictvím příslušných programů, fondů a nástrojů EU, jako je Erasmus+, Evropský sociální fond plus (ESF+), Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům, Nástroj pro oživení a odolnost, Fond pro spravedlivou transformaci, InvestEU, Nástroj pro technickou podporu atd.,
52. Radě předkládala a pravidelně aktualizovala systematický přehled a plán probíhajících a plánovaných politik, nástrojů spolupráce, nástrojů financování, iniciativ a cílených výzev na úrovni Unie, jako jsou cesty prohlubování dovedností, Erasmus+ a evropský semestr, které přispívají k uskutečnění nového evropského programu pro vzdělávání dospělých do roku 2030,
53. podala zprávu o provádění nového evropského programu pro vzdělávání dospělých do roku 2030 jako součásti strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (2021–2030) a vycházela při tom z činnosti národních koordinátorů vzdělávání dospělých, pracovní skupiny pro vzdělávání dospělých, studií a práce výzkumníků,

54. umožnila další rozvoj a provádění platformy EPALÉ, která podporuje a posiluje odborníky v oblasti vzdělávání dospělých prostřednictvím výměn mezi kolegy, blogových příspěvků, fór, vytváření sítí a poskytování vysoce kvalitních, přesných a relevantních informací o všech aspektech vzdělávání dospělých,
55. podporovala členské státy, a to i prostřednictvím financování, v jejich pravidelném zapojení do výzkumných cyklů s cílem získat srovnatelné údaje o jejich pokroku v oblasti dovedností dospělých (Průzkum dovedností dospělých [PIAAC] prováděný OECD, šetření v oblasti vzdělávání dospělých a šetření pracovních sil).

Členské státy se vyzývají, aby se s ohledem na svoji konkrétní situaci, v souladu se svými vnitrostátními prioritami a případně za podpory Komise zaměřily na níže uvedené oblasti.

Prioritní oblast 1 – Řízení

- a) Zásadní význam mají partnerství mezi vládami, regionálními a místními orgány, poskytovateli vzdělávání a odborné přípravy, společnostmi, sociálními partnery, veřejnými službami zaměstnanosti a sociálními službami a občanskou společností, jež úzce souvisí se sdílenou odpovědností všech zúčastněných stran. Tato odpovědnost zahrnuje úkoly, jako je analýza potřeb v oblasti vzdělávání a odborné přípravy a rozvoj vzdělávacích příležitostí pro dospělé, optimální využívání zapojení a vzájemné spolupráce všech zúčastněných stran, zvyšování povědomí a informovanosti, jakož i podpora zajištění náležitého vedení a poradenství pro poskytovatele a společnosti.
- b) Zlepšení obecných podmínek pro spolupráci v oblasti vzdělávacích potřeb dospělých: úsilí o vypracování obecného přístupu ke vzdělávání dospělých, který obsáhne všechny typy, formy a úrovně vzdělávání a odborné přípravy dospělých a další relevantní formy vzdělávacích příležitostí, a vyjasní úlohu všech zúčastněných odvětví. Tento přístup by měl stanovit meziodvětvový dohled, jakož i partnerství mezi ministerstvy a mezi odvětvími, jež vyústí v soudržnost politik. Výsledkem takového přístupu jakožto součásti celoživotního učení by mohly být strategie vzdělávání dospělých a národní strategie v oblasti dovedností, založené na výzkumu, vědeckých poznatcích a datech.
- c) Spolupráce a partnerství zúčastněných stran na vnitrostátní, regionální a místní úrovni by měly odpovídat potřebám účastníků vzdělávání dospělých a zaměstnavatelů a, je-li to možné a v závislosti na vnitrostátních okolnostech, zahrnovat účinné a efektivní financování iniciativ v oblasti vzdělávání dospělých.

Prioritní oblast 2 – Nabídka a využívání příležitostí k celoživotnímu učení

- a) Je nezbytně nutné zvyšovat povědomí dospělých o významu učení jakožto celoživotního úsilí, jemuž je třeba se věnovat v pravidelných intervalech během celého života jednotlivce.
- b) Vzdělávání dospělých by se mělo více přizpůsobit individuálním potřebám. Ke vzdělávání dospělých by se mělo vybízet a mělo by se podporovat prostřednictvím účinných systémů celoživotního poradenství zahrnujících informační činnosti, jakož i prostřednictvím integrovaných systémů validace výsledků předchozího učení.
- c) Ke stávajícím systémům prognózování dovedností (poznatků o dovednostech) by měly mít přístup všechny zúčastněné strany, aby se podpořilo celoživotní poradenství a plánování v oblasti vzdělávání dospělých.
- d) Provádění politik v oblasti vzdělávání dospělých by ve vhodných případech mohlo zahrnovat finanční a daňové pobídky a další sociální dávky či kompenzační opatření na úrovni zaměstnavatelů, což by mělo vést k větší angažovanosti zaměstnavatelů v oblasti vzdělávání dospělých.
- e) Udržitelné veřejné financování by mělo být doplněno o další finanční zdroje na různých úrovních (evropské, vnitrostátní, regionální, místní, na úrovni zaměstnavatelů a jednotlivců) a pro všechny typy, formy a úrovně vzdělávání dospělých. Zásadní význam má účinné přidělování a využívání finančních prostředků, jež je třeba přizpůsobit vzdělávacím potřebám jednotlivců. V tomto ohledu hraje důležitou úlohu monitorování výdajů.

Prioritní oblast 3 – Dostupnost a flexibilita

- a) Vzdělávání dospělých by mělo být flexibilní z hlediska času, místa, zdrojů, organizačních forem a provádění a mělo by zahrnovat širokou škálu přístupů a opatření ke zvýšení účasti, inkluze a motivace k učení. Mělo by umožňovat přijetí nejen na různé úrovně formálního vzdělávání a odborné přípravy, ale také do jiných programů, a to i na neformální úrovni, zaměřených na změnu kvalifikace a prohlubování dovedností spolu s širším paradigmatem vzdělávání. Zásadním předpokladem pro zvýšení účasti dospělých ve vzdělávání a jejich udržení v něm je flexibilita umožňující sladit vzdělávání s rodinnými, soukromými a pracovními povinnostmi. Vzdělávání dospělých musí nabízet vysoce kvalitní programy bez ohledu na to, zda je financováno ze soukromých či veřejných zdrojů.

- b) Programy vzdělávání a odborné přípravy poskytované v kontextu vzdělávání dospělých by měly vycházet z předchozích znalostí, dovedností a kompetencí, zkušeností, preferencí a specifík jednotlivých účastníků vzdělávání, a to na základě jejich potřeb, možných výsledků sebehodnocení a se zvláštním důrazem na zranitelné skupiny. Přístup ke vzdělávání a učení, jenž dospělé vede k tomu, aby vyjadřovali své zájmy, přání a potřeby, je inkluzivní a motivuje dospělé, aby se vzdělávali a zlepšovali, a současně nabízí příležitosti k osobnímu a profesnímu rozvoji, komunitnímu vzdělávání, mezigeneračnímu učení i další sociální aspekty.

- c) Vzdělávání dospělých by mělo rovněž usnadňovat získávání a upevňování znalostí, dovedností a kompetencí, a přispívat tak k dosažení inkluzivnější společnosti a zajištění rovných příležitostí v závislosti na konkrétních okolnostech a socioekonomickém zázemí, přičemž by měla být věnována zvláštní pozornost zranitelným skupinám.
- d) Mělo by se zvážit zavedení finančních a jiných podpůrných opatření, jakož i konkrétních kroků na podporu účastníků vzdělávání. Příkladem mohou být finanční pobídky, jako jsou půjčky, granty a daňové úlevy.
- e) Prozkoumání koncepce a využívání mikrocertifikátů může pomoci rozšířit vzdělávací příležitosti a mohlo by posílit úlohu celoživotního učení poskytováním flexibilnějších a modulárních vzdělávacích příležitostí a nabídkou inkluzivnějších vzdělávacích drah.

Prioritní oblast 4 – Kvalita, rovnost, inkluze a úspěch ve vzdělávání dospělých

Profesionalizace:

- a) Je zapotřebí profesionalizace a rozvoj způsobilosti učitelů a školitelů dospělých, včetně pracovníků z praxe (např. mentorů, instruktorů) a dalších odborníků zapojených do podpůrných činností, jako je poradenství, validace, šíření informací a zvyšování povědomí, vedení a řízení v oblasti vzdělávání dospělých. Přidanou hodnotou by mohlo být vymezení a validace klíčových kompetencí odborníků v oblasti vzdělávání dospělých.
- b) Profesionalizace vzdělávání dospělých má zásadní význam pro kvalitu poskytovaného vzdělávání a odborné přípravy (například dospělí účastníci vzdělávání si kromě dovedností souvisejících s jeho obsahem musí osvojit i sociální a digitální dovednosti, k čemuž je zapotřebí odlišný či uzpůsobený vzdělávací přístup). Učitelům a školitelům dospělých by měla být poskytována podpora v souvislosti se zaváděním vyučování a učení na základě kompetencí, a to i prostřednictvím poradců a činností vzájemného učení.
- c) Dobře rozvinutá síť a partnerství poskytovatelů vzdělávání dospělých a dalších partnerů nabízejících vzdělávací příležitosti by mohla zajistit, že vzdělávání dospělých bude přístupnější a že finanční a časové aspekty již nebudou tak výraznou překážkou jako v minulosti.

Mobilita:

- d) Mobilita účastníků vzdělávání dospělých, učitelů a školitelů dospělých a dalších zúčastněných stran v oblasti vzdělávání dospělých by se měla i nadále rozšiřovat jako klíčový prvek evropské spolupráce a nástroj pro zvýšení kvality vzdělávání dospělých a na podporu mnohojazyčnosti v Evropské unii. Mělo by se vynaložit další úsilí k odstranění stávajících překážek a bariér pro všechny druhy vzdělávací mobility a mobility vyučujících, včetně otázek souvisejících s přístupem, poradenstvím, službami pro studenty a uznáváním výsledků učení.
- e) Využívat program Erasmus+, jenž nabízí širokou škálu nových možností k posílení mobility v rámci EU, mimo EU a k posílení přeshraniční spolupráce; případně jej lze doplnit o financování ze zdrojů ESF+.

Začleňování:

- f) Vzdělávání dospělých je důležité pro podporu genderové rovnosti a solidarity mezi různými věkovými skupinami a mezi kulturami a lidmi nejrozumnějšího původu a pro podporu demokratického občanství a základních hodnot EU; v tomto kontextu si zvláštní pozornost zaslouží zranitelné skupiny obyvatel.
- g) V oblasti vzdělávání a odborné přípravy je zapotřebí rovnoměrně rozdělovat zdroje na vzdělávání dospělých. Je třeba zvážit modely financování založené na sdílené odpovědnosti a silné angažovanosti veřejných orgánů, zejména pokud jde o cílové skupiny dospělých, kteří pocházejí ze znevýhodněného prostředí, mají zdravotní postižení nebo na ně působí jiné faktory, které mohou vést k vyloučení.

- h) Měly by být zváženy pobídky k odstranění překážek, které ve všech cílových skupinách brání zapojení do vzdělávání dospělých, například nedostatek času na studium, nízká úroveň základních dovedností, nízká úroveň odborných dovedností, nedostupnost, nízká míra motivace či negativní postoj ke vzdělávání. V úsilí o opětovné zapojení dospělých, kteří stojí stranou, a specifických cílových skupin do vzdělávacího procesu, má zásadní význam spolupráce s relevantními zúčastněnými stranami.
- i) Při prosazování dobrých životních podmínek a aktivního a zdravého stárnutí a soběstačnosti může být přínosné mezigenerační učení, a to i ve věkové skupině osob ve věku 65 let a starších.

Zajišťování kvality:

- j) Mělo by být vhodným způsobem dále posíleno zajišťování kvality poskytovatelů vzdělávání a odborné přípravy dospělých a jejich partnerů na systémové úrovni.
- k) Zajišťování kvality lze zlepšit monitorováním výsledků poskytování vzdělávání dospělých.
- l) Vzdělávání a odborná příprava by měly být více zaměřeny na účastníky a mohly by poskytovat kratší příležitosti k učení založenému na praxi, zaměřené na získání či aktualizaci konkrétních kompetencí.
- m) Nepřetržitý rozvoj metod monitorování, hodnocení a kvality má zásadní význam pro zajištění hodnocení výsledků učení a dosažení pokroku.
- n) V zájmu podpory kvality vzdělávání dospělých by vnitrostátní a regionální systémy nebo modely, včetně validace a uznávání výsledků předchozího učení, měly směřovat k rozvoji a poskytování vnitřního a vnějšího zajišťování kvality.

Prioritní oblast 5 – Ekologická a digitální transformace

- a) Souběžná (tedy ekologická a digitální) transformace působí jako hnací síla pro inovace v oblasti vzdělávacích drah a nových přístupů ve vzdělávání a odborné přípravě, včetně vzdělávacích prostředí. Tyto inovace musí zajistit propustnost a flexibilitu různých forem a úrovní vzdělávání dospělých. Digitální a ekologická transformace vyžadují, aby všechny generace rozvíjely nezbytné zelené a digitální dovednosti (vyšší gramotnost v oblasti digitálních médií a lepší povědomí o aspektech životního prostředí), umožňující práci a aktivní život v digitálním prostředí. Digitální (smíšené, hybridní atd.) vzdělávání vyžaduje rovněž profesní rozvoj učitelů a školitelů dospělých, jakož i podporu využívání digitálních nástrojů a úpravu učebních materiálů, pedagogických přístupů a zdrojů.
- b) Vypracovat přístupy k začleňování hledisek udržitelného rozvoje do vzdělávání dospělých, mimo jiné zařazením témat týkajících se postojů k životnímu prostředí, rozvoje vhodných způsobů myšlení, zvyšování povědomí a zvážení konkrétních kroků k rozvoji odborné přípravy. Získávání znalostí, dovedností a kompetencí v oblasti vzdělávání dospělých by mělo být důležitou součástí procesu ekologické transformace. Zelené dovednosti, tj. dovednosti potřebné v nízkouhlíkovém hospodářství a společnosti, budou vyžadovány v celé společnosti i v rámci pracovní síly (ve všech odvětvích a na všech úrovních), neboť nově vznikající hospodářské činnosti vedou k tvorbě nových (nebo obnovených) povolání i v souvislosti s tím, jak usilujeme o udržitelný životní styl.
- c) Další podpora otevírání vzdělávacích prostředí urychlí digitální transformaci nebolepší již existující infrastrukturu či iniciativy, například podporou inkluzivních, digitálních a udržitelných společností a vzdělávacích pracovišť. Taková prostředí by měla zlepšit rovný přístup účastníků vzdělávání dospělých všech věkových kategorií k digitálním vyučovacím materiálům a měla by podporovat bezpečné používání digitálních technologií. Veřejné vzdělávací platformy by měly být navrženy tak, aby účastníkům nabízely motivační podporu, mentorování v oblasti profesního rozvoje, vedení a poradenství.

CÍLE A UKAZATELE NA ÚROVNI EU – Monitorování průměrných evropských výsledků v oblasti vzdělávání dospělých

Pro sledování pokroku a určování výzev, jakož i pro podporu tvorby fakticky podložených politik prostřednictvím systematického shromažďování, analýzy a zkoumání mezinárodně srovnatelných údajů je potřeba strategické priority vymezené v nové evropské agendě pro vzdělávání dospělých do roku 2030 podpořit souborem referenčních úrovní evropských průměrných výsledků v oblasti vzdělávání dospělých („cíle na úrovni EU“) a ukazatelů. Měly by být založeny výhradně na srovnatelných a spolehlivých údajích a zohledňovat odlišné situace v jednotlivých členských státech.

1. **Cíle na úrovni EU⁶**

Účast dospělých na vzdělávání

Do roku 2025 by měl být podíl dospělých ve věku 25–64 let, kteří se v posledních 12 měsících účastnili vzdělávání, alespoň 47 %⁷.

Do roku 2030 by měl být podíl dospělých ve věku 25–64 let, kteří se v posledních 12 měsících účastnili vzdělávání, alespoň 60 %.

⁶ Cíl pro rok 2025 schválila Rada ve svém usnesení o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030). Cíl pro rok 2030 přivítaly hlavy států nebo předsedové vlád EU v Portském prohlášení a Evropská rada ve svých závěrech ze dne 24. a 25. června 2021.

⁷ Eurostat, šetření pracovních sil EU, shromažďování údajů od roku 2022. Vzhledem k tomu, že od roku 2022 se plánuje změna zdroje údajů (namísto šetření v oblasti vzdělávání dospělých se bude vycházet ze šetření pracovních sil EU), bude třeba na základě zkušeností s novým zdrojem údajů cíl v roce 2023 potvrdit. Komise ve spolupráci se stálou skupinou pro ukazatele a měřítka (SGIB) v roce 2023 vyhodnotí dopad těchto změn tak, že porovná výsledky získané na základě šetření v oblasti vzdělávání dospělých (AES) a výsledky získané na základě šetření pracovních sil EU (LFS) a zváží případné změny metodiky LFS nebo cílové hodnoty. Rada na základě tohoto hodnocení rozhodne o případné úpravě cílové hodnoty.

2. Ukazatele na úrovni EU

- a) Účast dospělých s nízkou kvalifikací na vzdělávání⁸
 - b) Nezaměstnaní dospělí s nedávnou zkušeností získanou během vzdělávání⁹
 - c) Dospělí s alespoň základními digitálními dovednostmi¹⁰
-

⁸ Definice a zdroje tohoto ukazatele jsou podobné jako u prvního ukazatele týkajícího se účasti dospělých na vzdělávání. Hlavní rozdíl spočívá v zaměření na dospělé s nízkou kvalifikací, tj. na ty, jejichž nejvyšší formální vzdělání je nanejvýš na úrovni nižšího sekundárního (tj. základního) vzdělání (nebo nižší). Tento ukazatel tedy měří podíl dospělých s nízkou kvalifikací, kteří uvádějí, že se v posledních 12 měsících zúčastnili formálního nebo neformálního vzdělávání nebo odborné přípravy.

⁹ Údaje jsou k dispozici z šetření pracovních sil EU. „Nedávnou zkušeností získanou během vzdělávání“ se rozumí účast na formálním nebo neformálním vzdělávání a odborné přípravě v posledních čtyřech týdnech.

¹⁰ Zdrojem údajů pro tento ukazatel je průzkum EU o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a jednotlivci v rámci Společenství.

Podkladové dokumenty relevantní pro nový evropský program pro vzdělávání dospělých
do roku 2030

Evropská rada

1. Závěry Evropské rady ze dne 24. a 25. června 2021 (EUCO 7/21)
2. Nová strategická agenda na období 2019–2024 (přijatá Evropskou radou dne 20. června 2019)
3. Závěry Evropské rady ze dne 14. prosince 2017 (EUCO 19/1/17 REV 1)

Rada Evropské unie

4. Závěry Rady o rovnosti a inkluzi ve vzdělávání a odborné přípravě s cílem podpořit úspěch ve vzdělávání pro všechny, Úř. věst. C 221, 10.6.2021, s. 3
5. Usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030), Úř. věst. C 66, 26.2.2021, s. 1
6. Doporučení Rady o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost, Úř. věst. C 417, 2.12.2020, s. 1
7. Doporučení Rady o mostu k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi a o nahrazení doporučení Rady ze dne 22. dubna 2013 o zavedení záruk pro mladé lidi, Úř. věst. C 372, 4.11.2020, s. 1

8. Závěry Rady o evropských učitelích a školitelích pro budoucnost, Úř. věst. C 193, 9.6.2020, s. 11
9. Závěry Rady o klíčové úloze politik celoživotního učení z hlediska schopnosti společnosti vyrovnat se s technologickou a ekologickou transformací ve prospěch inkluzivního a udržitelného růstu, Úř. věst. C 389, 18.11.2019, s. 12
10. Závěry Rady o provádění doporučení Rady nazvaného „Cesty prohlubování dovedností: nové příležitosti pro dospělé, Úř. věst. C 189, 5.6.2019, s. 23
11. Usnesení Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže: strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027, Úř. věst. C 456, 18.12.2018, s. 1
12. Doporučení Rady o klíčových kompetencích pro celoživotní učení, Úř. věst. C 189, 4.6.2018, s. 1
13. Doporučení Rady o cestách prohlubování dovedností: nové příležitosti pro dospělé, Úř. věst. C 484, 24.12.2016, s. 1
14. Doporučení Rady o uznávání neformálního a informálního učení, Úř. věst. C 398, 22.12.2012, s. 1
15. Usnesení Rady o obnoveném evropském programu pro vzdělávání dospělých, Úř. věst. C 372, 20.12.2011, s. 1

Prohlášení

16. Portske prohlášení (8. května 2021)
17. Prohlášení z Osnabrücku o odborném vzdělávání a přípravě jako faktoru umožňujícím oživení a spravedlivý přechod k digitální a zelené ekonomice (30. listopadu 2020)

Evropská komise

18. Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv (COM(2021) 102 final)
 19. Zelená kniha o stárnutí. Podpora mezigenerační solidarity a odpovědnosti (COM(2021) 50 final)
 20. Akční plán digitálního vzdělávání 2021–2027. Nové nastavení vzdělávání a odborné přípravy pro digitální věk (COM(2020) 624 final)
 21. Evropská agenda dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost (COM(2020) 274 final)
 22. Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů 2020–2025 (COM(2020) 152 final)
 23. Zelená dohoda pro Evropu (COM(2019) 640 final)
-